

LÖGTINGSLÓG NR. 32 FRÁ 5. JULI 1971 UM TÆNASTUMANNEFTIRLÖNIR, SUM SEINAST BROYTT VIÐ LÖGTINGSLÓG NR. 24 FRÁ 14. MARS 1997.

Lögtingslóg nr. 32 frá 05.07.1971

- Kapitul 1. Lógarumráðið.
- Kapitul 2. Egin eftirlön.
- Kapitul 3. Hjúnafelagseftirlön.
- Kapitul 4. Barna eftirlön v.m.
- Kapitul 5. Serreglur.
- Kapitul 6. Eftirsitilön.
- Kapitul 7. Útsett eftirlön.
- Kapitul 8. Javning.
- Kapitul 9.²⁾³⁾ (avtikin)
- Kapitul 10. Ymiskar reglur.
- Kapitul 11. Fremjingar og fyrbils reglur.

Kapitul 1. Lógarumráðið.

§ 1. Henda lóg umfatar tænastrumenn, sum settir eru í starv eftir lögtingslóg um tænastrumenn landsins og eftirlivandi hjúnarfelagar og börn teirra.

Kapitul 2. Egin eftirlön.

§ 2. Tænastrumaður hefur rætt til egin eftirlön, tá ið hann aftan á 10 ára tænastru í einum starvi, sum eftir reglunum í § 4 kann roknastr upp í eftirlönaraldrin, verður loystrur úr starvi vegna aldur, veikleika ella av øðrum honum ótilrokniligum grundum.

Stk. 2. Uttan mun til starvstíð hefur tænastrumaður tó rætt til egin eftirlön eftir §§ 7-8, um so er, at hann verður uppsagdur vegna minkaðan førleika, sum í § 7 umrøtt, ella tí at hann hefur meinslað seg í tænastruni.

Stk. 3.¹⁾ Hefur tænastrumaður áðrenn skipan í tænastrumannastarv havt eina eftirlönarskipan, sum hefur verið knýtt til arbeiðið, og sum ikki telur við í eftirlönaraldrinum, kann landsstýrið avgera, at tilíkt arbeiði verður roknað upp í starvstíðina, eftir 1. stk. við upp til 10 ár.

§ 3. Tænastrumaður kann krevja seg loystran úr starvinum vegna aldur, tá ið mánaðurin, hann fyllir 60 ár í, er úti, ella hann røkkur ein lægri aldur, sum eftir aðrari lóg kann verða fyrissettur um henda rætt.

§ 4.²⁾ Eftirlönaraldrur tænastrumansins er tað áramál, sum hann aftan á at hava fyllt 25 ár hefur verið tænastrumaður hjá landinum ella í føroyska fólkaskúlanum, verið statstænastrumaður ella tænastrumaður í Keypmannahavnar kommunala skúla innan 1. januar 1997 ella hjá grønlandska heimastýrinum innan 1. januar 1997 ella hefur fingið lön eftir § 29 í lóg um tænastrumenn landsins.

Stk. 2.¹⁾ Landsstýrið kann avgera, at tíðin, sum tænastrumaður aftan á 25. ár sitt hefur starvast eftir tænastrumannatreytum og við eini eftirlönarskipan, sum yvirhøvur gevur sama rætt sum henda lóg, verður roknað upp í eftirlönaraldrin.

Stk. 3. Tænastrumaður, sum aftan á at hava fyllt 25 ár hefur havt alment starv í Finlandi, Íslandi, Noreg ella Svøríki við somu eftirlönarskipan sum tænastrumenn í avvarðandi landi ella við einari tilsvareandi statsfíggaðari ella statstryggaðari eftirlönarskipan, fær hesa tíð roknað upp í eftirlönaraldrin, um so er at avvarðandi eftirlönarskipan á sama hátt roknastr almenna starvstíð her á landi upp í eftirlönaraldrin. Verður ein loystrur úr starvi vegna aldur, telur tilíkt starvstíð bert við, um so er at 10 ára starvstíð fylgir aftaná, sum eftir reglunum í 1. og 2. stk. verður roknað upp í eftirlönaraldrin.

Stk. 4. Tíðin, sum tænastrumaður hefur havt styttu arbeiðstíð, verður við tilsvareandi lækking roknað upp í eftirlönaraldrin.

Stk. 5.¹⁾ Landsstýrið avger um tíðarskeið, sum tænastrumaður hefur havt tænastrufri uttan lön, kunnu roknastr upp í eftirlönaraldrin.

Stk. 6.¹⁾ Um so er at tænastrumaður verður skipaður í starv vegna heilt serligar kvalifikasjónir, kann landsstýrið avgera, at eftirlönaraldrin verður hækkaður við upp til 10 árum. Tá ein verður loystrur úr starvi vegna aldur, ella um krav upp á útsetta eftirlön skal gerast upp eftir §§ 23-25, kann hækkaður eftirlönaraldrur í mesta lagi uppíroknastr við einum tíðarskeiði, sum svarar til starvstíðina.

§ 4 a.¹⁾³⁾ Landsstýrið kann avgera, at í eftirlönaraldrinum verður viðroknað tann tíð, ið tænastrumaður átti aftaná at vera fylltur 25 ár, hefur verið sáttmálasettur innan tey í § 4, 1. stk. nevndu øki ella í eini kommunu ella einum koncessioneraðum felag ella privatum vinnufelag.

Stk. 2. Fyri at fáa eftirlönaraldrur eftir 1. stk., skal tænastrumaður, tá ið hann varð sáttmálasettur hava verið limur í góðkendum eftirlönarkassa, sum bæði hann og viðkomandi arbeiðsgevari hava goldið til, og at tað afturkeypsvirði, ið tilkemur honum, verður goldið í landskassan.

§ 4 b.¹⁾³⁾ Landsstýrið kann avgera, at tænastrumaður sum frammanundan, at starvið er vorðið

tænastumannastarv, hefur havt sama starv, og treytirnar í § 4 og 4 a) ekki eru loknar, kann fáa tíðina í hesum starvi aftaná 25. ár sítt talda við í eftirlónaraldurin.

§ 5. ²⁾ Eftirlóngevandi lónarinntøkan er lönin á tí nádda lönarstigi, hækkað við móguligum persónligum eftirlóngevandi viðbótum.

§ 6. ²⁾ Hægsta egineftirløn fæst, tá eftirlónaraldurin er 37 ár, og hon er 60% av eftirlónargevandi lönini hjá tænastumanni, tá hann fer frá, smb. § 5 og stk. 2 í hesi grein. Hvørt eftirlónaraldurár er íroknað í útrokningarprosentinum soleiðis at 1-10 ár telja 2,50%, 11- 26 ár 1,50% og 27 til 37 ár 1%.

Stk. 2. Frá 1. januar 1997 og til lönin hjá tænastumonnum kemur upp á somu upphædd, sum hon var 1. januar 1993, verður egineftirlönin útroknað við grundarlagi í eftirlónargevandi lönini hjá tænastumonnum 1. januar 1993.

Stk. 3. Eftirlöntir tænastumenn á lönarstigi 18 til 47 fáa eina árliga viðbót sum við 37 ára eftirlónaraldur er kr. 5.000,-, við 36, 35, 34 og 33 ára eftirlónaraldur ávíkavist kr. 4.000,- kr. 3.000,-, kr. 2.000,- og kr. 1.000,-. 1. januar 2007 lækkar viðbótin 20% fyri eftirlönir sum fyrstu ferð koma fyri 1. januar - 31. desember 2007. 1. januar 2008 lækkar viðbótin 40% fyri eftirlönir sum fyrstu ferð koma fyri 1. januar - 31. desember 2008. 1. januar 2009 lækkar viðbótin 60% fyri eftirlönir sum fyrstu ferð koma fyri 1. januar - 31. desember 2009. 1. januar 2010 lækkar viðbótin 80% fyri eftirlönir sum fyrstu ferð koma fyri 1. januar - 31. desember 2010. Viðbótin verður í tíðarskeiðnum 1. januar 1997 til 31. desember 2003 javnað samb. § 26, stk. 1.

Stk. 4. Eftirlöntir tænastumenn, sum ikki hava fyllt 67 ár fáa til teir fylla 67 ár fyri hvørt eftirlónarárliga viðbót, sum hjá giftum er 1/37 av kr. 28.092 og hjá stökum kr. 35.360,-.

Stk. 5. ²⁾ Søkir tænastumaður um uppsøgn aftan á at hava fyllt 60 ár, verður eftirlönin lækkað í mun til tíðina, sum eftir er, til hann fyllir 67 ár ella røkkur ein lægri aldur, tá ið hann í seinasta lagi skuldi verið uppsagdur. Lækkingin av eftirlön verður útroknað, samstundis sum eftirlönin verður útroknað og javnað eftir § 26.

Stk. 6. ²⁾ Reglurnar í §§ 31-33 í lögtingslóg um tænstumenn landsins koma í nýtslu viðvíkjandi frádráttinum eftir 2. stk.

§ 7. Tænastumaður undir 60 ár, hvørs vinnuføri er minkað niður í ein triðing ella minni av fullum vinnuføri og sum fær uppsøgn av hesi grund, hefur rætt til eina eftirløn, sum ásett verður við tí eftirlónaraldri sum grundarlag, ið hann vildi fingið við framhaldi í tænastuni til ta tíð, tá ið hann skuldi fingið uppsøgn vegna aldur.

Stk. 2. Í samband við skipan í tænastumannastarv kann tó tilskilast, at starvið í nærri ásetta tíð ikki hefur rætt til eftirløn eftir 1. stk., um so er at uppsøgn

úr starvinum fer fram vegna brek, sum longu er prógvað við setanina.

§ 8. Fær tænastumaður uppsøgn vegna óarbeiðsføri, sum kemur av at hann hefur fingið løst í starvinum, sum gevur rætt til at krevja endurgjald eftir lóggávuni um vanlukkutrygging, kann hann krevja ta egineftirløn, ið er galdandi fyri ein eftirlónaraldur upp á 37 ár.

Stk. 2. Hevur tænastumaður í grovum ósketni ella í fyllskapi verið sær úti eftir løstinum ella stórliga gjørt sítt til hansara, kann landsstýrið gera av, at hækkað eftirløn eftir 1. stk. skal detta burtur ella skerjast.

§ 9. Verður eftirlöntur tænastumaður, sum hefur fingið uppsøgn vegna óarbeiðsføri, aftur arbeiðsførur, hefur hann, um so er at hann ikki hefur fyllt 60 ár, skyldu til at lata seg seta aftur í sítt fyrra starv ella annað hóskandi starv, sum hann innan uppsøgnina hefur skyldu at taka við.

Stk. 2. Ber tænastumaður, sum hefur fingið uppsøgn vegna heilsubrekk, seg hóast kravdur undan at útvega tílíka heilsuupplýsing, sum í § 31 nevnt ella lýkur hann ikki skyldu sína eftir 1. stk., verður eftirlönin steðgað, og reglurnar í §§ 23-25 koma í nýtslu. Tá eftirlónaraldurin verður uppgjørdur, telur tíðin við, sum hann hefur fingið eftirløn.

§ 10. Eftirlönin verður steðgað, um so er at tænastumaður aftur fær starv, sum eftir reglunum í § 4 telur við í eftirlónaraldrinum. Við seinni uppsøgn vegna eftirlónargrund hefur avvarðandi rætt til í minsta lagi líka stóra eftirløn sum tann steðgaða eftirlönin.

Kapitul 3.

Hjúnafelagseftirløn.

§ 11. Hjúnafelagið eftir tænastumann, sum doyr aftan á at hava fingið minst 3 árs eftirlónaraldur, ella sum í deyðsstundini fekk eftirløn, hefur rætt til hjúnaeftirløn, uttan so at tey giftust á deyðastrá ella aftan á at deyði hjúnafelagin hevði fyllt 60 ár ella var uppsagdur við rætt til eftirløn eftir kapitul 2.

Stk. 2. Hjúnafelagi eftir tænastumann, sum umkemst í røking av sínum starvi ella er deyður av skaðatilburði í starvinum, hefur tó hóast starvstíð hjúnafelagsins rætt til hjúnaeftirløn.

§ 12. ²⁾ Hjúnafelagaftirlönin er fyri hvørt ára eftirlónaraldur 74% av egineftirlönini roknað eftir § 6, stk. 1 og 3.

Stk. 2. Eftirlöntum hjúnafeløgnum undir 67 ár verður veitt viðbót fyri hvørt eftirlónarárið sum er 1/37 av kr. 35.360,-.

Stk. 3. Hjúnafelagaftirlönin verður roknað við grundarlagi í forvunna eftirlónaraldrinum hjá tænastumanninum, tó í minsta lagi við 15 ára eftirlónaraldri. Hjúnafelagaftirløn eftir eftirlöntan tænastumann, sum, tá hann doyði, fekk eftirløn eftir § 7, verður roknað eftir forvunna eftirlónaraldrinum,

og lögð verða síðan aftrat árinu, tænastrumaðurinn fekk eftirløn eftir § 7. Hjúnafelagaftirlönnin kann tó ekki verða roknað eftir einum eftirlönnaraldrinu, sum fer uppum eftirlönnaraldrinum, sum tænastrumaðurinn hevði fingið, tá hann fór frá vegna aldur.

Stk. 4.²⁾ Er hjúnafelagin deyður av skaðatilburði í starvinum, verður eftirlönnin tann upphædd, ið er galdandi fyri ein eftirlönnaraldrur upp á 37 ár. Sama er galdandi, um so er at deyði hjúnafelagin fekk eftirløn eftir § 8.

Stk. 5.²⁾ Um so er at aldurin á deyða hjúnafelagnum við frádrátti av teimum árum, hjúnabandið hevur vart, fer upp um aldurin á longstlivandi hjúnafelaganum við meira enn 10 árum, verður hjúnaeftirlönnin lækkað eftir 1.-2. stk. við 2% fyri hvørt ár, munurin fer upp um 10 ár.

§ 13. Um so er at eftirlivandi hjúnafelagi hjá tænastrumanni hevur rætt til meira enn eina hjúnaeftirløn vegna starv, sum eftir § 4 telur við í eftirlönnaraldrinum, verður bert tann hægsta hjúnaeftirlönnin útgoldin.

Kapitul 4.

Barnaeftirløn v.m.

§ 14. Eftirlönnur tænastrumaður hevur rætt til barnaeftirlönnarviðbót fyri børn síni.

Stk. 2. Doyr tænastrumaður ella eftirlönnur tænastrumaður, hava børn hansara rætt til barnaeftirløn.

Stk. 3. Rætturin eftir 1. og 2. stk. umfatar eisini stjúkbørn, sum hava havt upphald í felagsheiminum.

Stk. 4. Fyri hvørt barn kann bert útgjaldast ein veiting eftir 1.-3. stk. Eru treytirnar í 1. og 2. stk. loknar samstundis, fer útgjalding fram eftir 2. stk.

§ 15.²⁾ Barnaeftirlönnarviðbót er kr. 23.464,- fyri hvørt barnið. Barnaeftirløn til foreldraleys børn er kr. 46.863,- árliga fyri hvørt barnið.

Stk. 2. Barnaeftirlönnarviðbót í samband við egineftirløn og barnaeftirløn í samband við hjúnaeftirløn kann tó ekki fara upp um eftirlöngvandi lønnarinntøkuna. Tað sama er galdandi um barnaeftirlönnir til eftirsitandi børn tænastrumansins tilsamans.

§ 16.²⁾ Rætturin til barnaeftirløn og barnaeftirlönnarviðbót eftir § 14 varir til barnið fyllir 21 ár.

Kapitul 5.

Serreglur.

§ 17. Tá tænastrumaður fær uppsøgn aftan á at hava fyllt 60 ár, men áðrenn hann fyllir 70 ár vegna tess, at hann hevur rokkið tað aldursmark, sum er galdandi fyri avvarðandi starv, verður eftirlönnin fyrissett eftir § 6 og § 12 við tí eftirlönnaraldrinu sum grundarlag, sum hann vildi fingið við at starvast til 70 ára aldur.

§ 18.¹⁾ Landsstýrið kann avgera at statsborgarar úr hinum norðanlondunum, sum starvast innan tað

í § 1, 1. stk. nevnda øki eftir tilsvarandi treytum sum tænastrumenn, verða viðgjördir eftir reglunum í hesi lóg hvat eftirløn viðvíkur.

Kapitul 6.

Eftirsitiløn.

§ 19. Hjúnafelagið eftir tænastrumann, sum í deyðsstundini fekk løn ella eftirløn, hevur rætt til eftirsitiløn, uttan so at hjúnabandið var slitið við skilna. Situr eingin hjúnafelagi eftir, men børn við barnaeftirlönnarrætti, hava hesi rætt til eftirsitiløn.

Stk. 2. Eftirsitiløn eftir persón, sum í deyðsstundini hevði rætt til hjúnaeftirløn sambært hesa lóg, fellur til tey børn hjá avvarðandi, sum hava rætt til barnaeftirløn eftir hjúnafelagan, sum doyði fyrst.

Stk. 3. Doyr tænastrumaður uttan at hjúnafelagi ella børn við barnaeftirlönnarrætti sita eftir, hevur búgvíð rætt til eftirsitiløn.

§ 20. Eftirsitilönnin um mánaðin er tann sama sum síðst útgoldna lønnarinntøka ella eftirløn.

§ 21. Rætturin til eftirsitiløn varir í 3 mánaðar eftir andlátíð, samb. tó 2. og 3. stk.

Stk. 2. Er deyði tænastrumansins ein beinleiðis avleiðing av skaðatilburði í starvinum, varir rætturin til eftirsitiløn eftir § 19, 1. stk. í 12 mánaðar.

Stk. 3. Rætturin hjá hjúnafelaga til eftirsitiløn eftir tænastrumann, sum er deyður áðrenn hjúnafelagin eftir § 11 fær rætt til hjúnaeftirløn, varir í 9 mánaðar.

§ 22. Doyr hjúnafelagin, sum hevur rætt til eftirsitiløn, áðrenn eftirlönnarskeiðið er úti, fáa børnini hjá fyrst deyða við barnaeftirlönnarrætti tann partin av eftirsitilönnini, sum ekki er útgoldin áðrenn andlátíð. So leingi henda eftirsitilönnin verður útgoldin børnunum, hava hesi ekki rætt til eftirsitiløn eftir § 19, 2. stk.

Stk. 2. So leingi longstlivandi hjúnafelagi hevur rætt til eftirsitiløn, fer eingin útgjalding fram av hjúnaeftirløn ella av barnaeftirløn til børnini við barnaeftirløn hjá longstlivandi hjúnafelaga.

Stk. 3. Barnaeftirløn til børn, sum hava rætt til eftirsitiløn sambært § 19, 1. stk., verður ekki útgoldin so leingi rætturin til eftirsitiløn varir. Í fornum, har barnaeftirlönnin er størri enn eftirsitilönnin, fæst tó barnaeftirløn í staðin fyri eftirsitiløn.

Kapitul 7.

Útsett eftirløn.

§ 23. Tænastrumaður, sum hevur vunnið í minsta lagi 3 ára eftirlönnaraldrur, og sum fer úr starvinum uttan rætt til eftirløn eftir § 2, hevur rætt til eina eftirlönnarsamsýning, sum svarar til eina egineftirløn, roknað eftir § 6, 1. stk., sambr. § 26, við eftirlönnaraldrinu og lønnarinntøku hansara við fráfaringsum grundarlag (útsett eftirløn). Hetta er ekki galdandi, um tænastrumaðurin fer í annað starv, sum telur við í eftirlönnaraldrinu hansara eftir § 4.

Stk. 2. Útsett eftirløn verður útgoldin tænastrumanni frá 1. í mánaðinum aftan á at hann

at vanligt eftirlønargjald eftir higartil galdandi reglum verður eftirgaldið fyrir viðroknaðu tíðina.

§ 36. Tænastumaður, sum fer úr starvinum uttan at hava rætt til eftirløn eftir § 2, kann í staðin fyrri at varðveita rætt til útsetta eftirløn eftir §§ 23-25, krevja at fáa útgaldið eftirlønargjald eftir § 5, 2. stk. í lögtingslóg nr. 1. frá 25. februar 1953 fyrri starvstíð sína áðrenn henda lóg kemur í gildi.

Stk. 2. Eftirlønargjöld, sum eru afturgoldin vegna loysn úr tænastumannastarvi, skulu gjaldast aftur eftir higartil galdandi reglum, um so er at ein verður settur aftur sum tænastumaður.

§ 37. ²⁾ Eftirlønir eftir kap. 2 og 3 og eftirinntøka av eftirløn eftir kap. 6, sum byrjað er at útgjalda innan 31. desember 1996, verða umroknaðar pr. 1. januar 1997 eftir reglunum í § 6 ávikavist § 12, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Tænastumonnum, sum eru eftirløntir eftir hesi lóg 31. desember 1996, og eftirlønarátrokningin eftir § 6 ávikavist § 12, stk. 1-2 førir við sær niðurgongd í eftirlønini, verður veitt ein persónlig viðbót, sum er munurin millum eftirlønina eftir higartil galdandi reglum og eftirlønina roknaða eftir § 6 ávikavist § 12, stk. 1-2.

§ 38. ²⁾ Reglurnar í § 37 eru somuleiðis galdandi fyrri eftirlønir, sum verða útgoldnar grundað á eftirlønarrætt, sum fyrstu ferð uppstendur í tíðarskeiðnum 1. januar 1997 - 31. desember 2003.

§ 39. ²⁾ Eftirlønir, sum verða útgoldnar grundaðar á eftirlønarrætt, sum fyrstu ferð kemur fyrri í

tíðarskeiðinum 1. januar 2004 til 31. desember 2006 verða roknaðar eftir reglunum í § 37, tó soleiðis at persónliga viðbótin verður ásett við grundarlagi í viðbótini 1. januar 2004.

Stk. 2. Eftirlønir, sum verða útgoldnar grundaðar á eftirlønarrætt, sum fyrstu ferð kemur fyrri í tíðarskeiðnum 1. januar 2007 til 31. desember 2007 fáa útgaldið eftirløn eftir reglunum í stk. 1, tó soleiðis at persónliga viðbótin 1. januar 2007 lækkar 20%.

Stk. 3. Eftirlønir, sum verða útgoldnar grundaðar á eftirlønarrætt, sum fyrstu ferð kemur fyrri í tíðarskeiðnum 1. januar 2008 til 31. desember 2008 fáa útgaldið eftirløn eftir reglunum í stk. 1, tó soleiðis at persónliga viðbótin 1. januar 2008 lækkar 40%.

Stk. 4. Eftirlønir, sum verða útgoldnar grundaðar á eftirlønarrætt, sum fyrstu ferð kemur fyrri í tíðarskeiðnum 1. januar 2009 til 31. desember 2009 fáa útgaldið eftirløn eftir reglunum í stk. 1, tó soleiðis at persónliga viðbótin 1. januar 2009 lækkar 60%.

Stk. 5. Eftirlønir, sum verða útgoldnar grundaðar á eftirlønarrætt, sum fyrstu ferð kemur fyrri í tíðarskeiðnum 1. januar 2010 til 31. desember 2010 fáa útgaldið eftirløn eftir reglunum í stk. 1, tó soleiðis at persónliga viðbótin 1. januar 2010 lækkar 80%.

§ 40. ²⁾ Reglurnar í §§ 37, 38 og 39 eru bert galdandi fyrri tænastumenn, settir í starv eftir lögtingslóg nr. 31 frá 5. juli 1971 við seinni broytingum innan 31. desember 1996.

§ 41. ²⁾ Viðbøturnar eftir § 37 og § 38 verða javnaðar sambært reglunum í § 26.

Slutnoter

¹⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 74 frá 13. juni 1995.

²⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 24 frá 14. mars 1997. § 2 í hesi lögtingslóg er soljóðandi: „Henda lóg kemur í gildi 1. januar 1997, og samstundis fer danski teksturin í lögtingslóg nr. 32 frá 5. juli 1971 við seinni broytingum úr gildi.“

³⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 40 frá 5. mai 1987.

⁴⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 42 frá 27. mars 1990.